

Imaginace a interpretace

Cíle předmětu

Studenti budou seznámeni s problematikou interpretace (Kratochvíl) a s historií některých interpretativních postupů: hlubinné hermeneutiky (Hroch), jungiánské, popř. psychoanalytické, a archetypové (von Franz, Hillman) a evoluční hermeneutiky. Důraz bude kladen na filosofii jazyka (Cassirer, Flusser, Vygotskij) a filosofii imaginace (alchymisté, Vico, Bachelard, Jung, Hillman, Viewegh, Neubauer). Studenti se budou orientovat v problematice působení vybraných lidských děl na lidskou psychiku (kamenný nástroj, oheň, dům, řeč, maska, pohřeb a socha a obraz). Budou se orientovat v symbolice spojené s vybranými díly (čili také: s potenciálem při interpretaci uměleckého díla). Jednotlivá témata přednášek sledují postup rozvoje lidské materiální a duchovní kultury a lidské mysli tak, jak ji známe z archeologických pramenů (čili se bude jednat o svého druhu interpretaci). Student bude seznámen se základními antropologickými, archeologickými fakty (s nejstarším uměním, s nejstarší architekturou. Student by měl na konci semestru napsat interpretativní pojednání o nějakém lidském díle (dle vlastního výběru).

Osnova

- Problematika interpretace, problém překladu konformního a překladu nekonformního
- Krátká historie hermeneutiky
- Člověk a zvíře
- Procitnutí v těle
- Božský nástroj
- Chůze krajinou
- Domestikace ohně
- Doma doma
- Vnitřní řeč
- Maska
- Smrt
- Socha a obraz

Výukové metody

přednášky, vizuální prezentace, diskuse

Metody hodnocení

Kolokvium ve skupině nad vlastní vypracovanou písemnou prací

Literatura doporučená k četbě:

- Bateson, G. (2000). *Mysl a příroda (nezbytná jednota)*. www.vhled.cz.
Borecký, V. (1998). *K otázkám symbolické imaginace*. Praha: Karolinum.
Cassirer, E. (1996). *Filosofie symbolických forem I*. Praha: OIKOYMENH.
Cassirer, E. (1996b). *Filosofie symbolických forem II*. Praha: OIKOYMENH.
Flusser, V. (2005). *Jazyk a skutečnost*. Praha: Triáda.
von Franz, M. L. (1999). *Mýtus a psychologie*. Praha: Portál.
von Franz, M. L. (1998). *Psychologický výklad pohádek*. Praha: Portál.
Hawkes, T. (1999). *Strukturalismus a sémiotika*. Brno: Host.
Herzog, E. (2000). *Psyche and death*. Woodstock: Spring Publications.

- Hill, P. (1997). *Lacan for beginners*. New York: Writers and Readers.
- Hillman, J. (1976): *Re-visioning psychology*. New York: HarperCollins Publishers.
- Hillman, J. (Ed.). (1980). *Facing the Gods*. Dallas: Spring publications.
- Hillman, J. (1984). *The thought of the hearth*. Dallas: Spring Publications.
- Hillman, J. (1992): *Blue fire*. New York: HarperCollins Publishers.
- Hillman, J. (1994). *Insearch: Psychology and religion*. Putnam, Connecticut: Spring Publications.
- Hillman, J. (1997). *Duše a sebevražda*. Praha: Sagittarius.
- Hillman, J. (1999). *Sny a podsvětí*. Praha: Portál.
- Hillman, J. (1999b). *The myth of analysis: Three essays in archetypal psychology*. Evanston, Illinois: Northwestern University Press.
- Hillman, J. (2004). *Archetypal psychology: Uniform edition 1*. Putnam, Connecticut: Spring Publications.
- Hroch, J. (2009). *Filosofická, strukturální a hlubinná hermeneutika*. Brno: Marek Konečný.
- Jelínek, J. (1977). *Velký obrazový atlas pravěkého člověka*. Praha: ARTIA.
- Jung, C. G. (2003). *Sebrané spisy 9/II: AION*. Brno: Nakladatelství Tomáše Janečka.
- Jung, C. G. (2001). *Výbor z díla IV.: Obraz člověka a obraz Boha*. Brno: Nakladatelství Tomáše Janečka.
- Kéki, B. (1984). *5 000 let písma*. Praha: Mladá Fronta.
- Kerényi, K., Jung, C. G. (1993). *Věda o mytologii*. Brno: Nakladatelství Tomáše Janečka.
- Kerényi, K. (1996). *Mytologie Řeků I*. Praha: OIKOYMENH.
- Kerényi, K. (1998). *Mytologie Řeků II*. Praha: OIKOYMENH.
- Kerényi, K. (1976). *Dionysos: Archetypal image of indestructible life*. Princeton: Princeton University Press.
- Klossowski de Rola, S. (1997). *The Golden Game: Alchemical Engravings of the Seventeenth Century*. London: Thames and Hudson.
- Krása, J. (2004). Jazyk a imaginace. In: Čermák, I., Mioviský, M. Řehan, V. (Eds.), *Kvalitativní přístup a metody ve vědách o člověku III*. Sborník z konference. Olomouc: FF Univerzity Palackého, 97-108.
- Krása, J. (2005). Jazyk a nevědomí. *Československá psychologie*, 49: 4, 289-301.
- Krása, J. (2006). Doma v přírodě a doma ve městě. *Sociální studia – Město*, 2/2006, 203-215.
- Krása, J. (2007). Obraz a příběh: Krátká studie konformního řádu. In: Gajdošíková, H. (Ed.). *Sborník z konference Kvalitativní přístup a metody ve vědách o člověku V – Vybrané aspekty teorie a praxe*. Praha: Centrum adiktologie a sdružení SCAN.
- Krása, J. (2008). Výzkum na hranicích sdělitelného – konformní a nekonformní řád ve vědomí. In: Petrjánošová, M., Masaryk, R., Lášticová, B. *Kvalitativní výzkum vo verejnom priestore – Príspevky zo 7. česko-slovenskej konferencie Kvalitativny pristup a metody vo vedách o človeku*. Bratislava: KVS BK SAV Bratislava a Pedagogická fakulta UK v Bratislave.
- Krása, J. (2008). *Role řeči a domu v péči o duši*. Nepublikovaná disertační práce, Masarykova Univerzita, Brno.
- Kratochvíl, Z. (1991). *Prolínání světů: Středoplatónská filosofie v náboženských proudech pozdní antiky*. Praha: Herrmann a synové.
- Kratochvíl, Z., Bouzek, J. (1996). *Proměny interpretací*. Praha: Herrmann a synové.
- Kugler, P. (2002). *The alchemy of discourse: Image, sound and psyche*. Einsiedeln: Daimon Verlag.
- Kyloušek, P.: *Znak, struktura, vyprávění – výbor z prací francouzského strukturalismu*. Host, Brno 2002.

- Neubauer, Z. (1997). *Esse obiectivum – esse intentionale*. Scientia & Philosophia 8: 114–160.
- Neubauer, Z. (2001). *Země jako filosofický archetyp*. Vhled, 3, www.vhled.cz.
- Neubauer, Z. (2001). *O Sněhurce aneb o přírodě*. Vhled, 3, www.vhled.cz.
- Neubauer, Z. (2001). *Kolik se vejde andělů na špičku jehly*. Vhled, 3, www.vhled.cz.
- Neubauer, Z. (2002). *Mozek – evoluce – stvoření II*. *Psyche et natura* 2002/1, s. 43-70.
- Starý, R. (2000). *Cheirón, asklépiovská medicína a jungovská psychologie*. Praha: Sagittarius.
- Starý, R. (1994). *Medúsa v novější době kamenné*. Praha: Prostor.
- Starý, R. (1999). *Filmová hermeneutika*. Sagittarius: Praha.
- Trávníček, J. (2007). *Vyprávěj mi něco*. Příbram, Praha, Litomyšl: Pistorius&Olšanská, Paseka.
- Vico, G. (1991). *Základy nové vědy & O společné přirozenosti národů*. Praha: Academia.
- Viewegh, J. (1986). *Fantazie: Teoretická studie*. Praha: Academia.
- Whorf, B. L. (1971). *Language, thought and reality*. Cambridge, Massachusetts: M.I.T. Press.